

Korte reactie van VNO-NCW en MKB-Nederland op de Wet open overheid (Woo) ten behoeve van de Ronde Tafel van 3 september 2014

1. Het bedrijfsleven heeft geen bezwaar tegen openbaarheid van overheidsinformatie om de overheid te controleren en fundamentele rechten uit te oefenen (TK 2013/14, 33 328, nr. 12, p. 2). We hebben echter twee belangrijke bezwaren tegen het wetsvoorstel.
2. Bedrijven verstrekken verplicht en onverplicht veel informatie aan de overheid. In het algemeen zullen bedrijven er geen moeite mee hebben, dat die informatie via de band van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) of de Wet open overheid (Woo) openbaar wordt. Zo mogen omwonenden best weten dat er een fabriek in hun omgeving komt of welke stoffen die fabriek uitstoot.
3. Dat wordt echter anders als het gaat om gevoelige informatie, zoals aan de overheid versterkte concurrentiegevoelige informatie of informatie inzake de bescherming van de vitale infrastructuur. Het gaat dan om informatie waarvan *onbetwist* is dat openbaarheid niet alleen de betreffende bedrijven, maar ook de maatschappij zou kunnen schaden.
4. Voor informatie waarvan onbetwist is, dat die geheim moet blijven,¹ kent de Woo terecht een absolute uitzonderingsgrond (art. 5.1 lid 1 Woo). Het is logisch dat de wetgever dezelfde garantie biedt voor bijvoorbeeld bedrijfsinformatie waarvan onbetwist is dat die de vitale infrastructuur zou kunnen schaden of zelfs ontwrichten.
5. De Woo keert de zaak echter om. Ook als het gaat om onbetwist geheime bedrijfsinformatie die de vitale infrastructuur zou kunnen schaden, biedt de wet geen garantie dat die geheim mag blijven. De Woo bestempelt ook deze informatie in beginsel als openbaar en het bedrijf wordt in de verdediging gedwongen met een vage relatieve uitzonderingsgrond (art. 5.1 lid 2 onder f Woo). De enige manier om openbaarheid te voorkomen is om de informatie niet aan de overheid te verstrekken, maar dat kan niet altijd.
6. Het bij nota van wijziging gewijzigde art. 5.1 lid 2 onder f Woo biedt weinig soelaas. In de eerste plaats omdat wordt vastgehouden aan relatieve geheimhouding. In de tweede plaats omdat de bewoordingen ('andere') aangeven, dat het uitsluitend mag gaan om concurrentiegevoelige bedrijfs- en fabricagegegevens. Daaronder lijkt niet te vallen informatie die niet in handen van terroristen mag komen.
7. Ten slotte maken wij bezwaar tegen het onder de Woo brengen van private rechtspersonen. Zoals de Raad van State heeft opgemerkt, worden de aangewezen rechtspersonen daarmee in de publieke sfeer getrokken als waren zij bestuursorganen. Wij wijzen deze overheidsbemoeienis af. De aanwijscriteria zijn dermate algemeen, dat strikt genomen ook VNO-NCW en brancheverenigingen (publiek belang, subsidie) zouden kunnen worden aangewezen.
8. Onze bezwaren zouden eenvoudig kunnen worden opgelost door:
 - a. schrappen van art. 2.3 Woo (aanwijzing semipublieke sector);
 - b. garanderen dat onbetwist geheime bedrijfsinformatie geheim blijft door aanvulling van art. 5.1 lid 1 Woo.

¹ Zoals de eenheid van de Kroon en de veiligheid van de Staat.